

Ustava, kjer bo odmevalo Slovenstvo

UDELEŽENCI ZBORA ZA USTAVO, TA JE BIL VČERAJ V PROSTORIH SLOVENSKE UNIVERZE, SO OBLIKOVALI SAMOSTOJNI KOMISIJI, KI BOSTA PRIPRAVLJALI USTAVNE SPREMEMBE OZIROMA PISALI NOVO USTAVO

Vprašani, kako prispevati k spreminjanju sedanje ustave in kako pripraviti (soustrvarjati) zasnove nove ustave, je pripeljalo do Zbora za ustavo. Sklicali so ga Društvo slovenskih pisateljev, slovenska mladinska organizacija, ljubljanska univerzitetna konferenca mladine, Odbor za varstvo človekovih pravic, Kmečka zveza Slovenije, Socialdemokratska zveza Slovenije in Slovenska demokratska zveza. Njihovi pobudi za pisanje nove, recimo kar alternativne ustave pa so se pridružili tudi borci za sindikalni pluralizem. Zbor za varstvo ustave je včeraj zboroval v prostorih slovenske univerze, nekateri pa so ga že poimenovali združena opozicija, kar pa vsekakor ni, niti noče postati, se je pa vsekakor prvokrat dogodilo, da so o ustavni zgradbi razpravljali zunaj partijskih vrst, kot je dejal France Bučar in nadaljeval: »Vse, kar se je doslej dogajalo zunaj sistema in obstoječih institucij, ni imelo nikakršnega učinka na ustavne spremembe. Javnost je še vedno brez možnosti vplivanja. Danes smo tu zato, da se tak način dela prekine. V politični prostor hočemo vreči glas javnosti, obenem pa je treba ljudi zavarovati pred ustavo samo.«

Peter Jambrek je postavil vprašanje formalnega obstoja Socialistične zveze, ta namreč ne pozna pristopnih izjav in ne evidentira članstva. »Volitve, ki bodo naslednje leto, morajo potekati zunaj Socialistične zveze in že danes moramo povedati, da se volitev, ki ne bodo javne, ne bomo udeležili,« pravi Jambrek. Za spreminjanje ustave pa je dejal, da slovensko politično vodstvo še vedno nima svojega koncepta ustavnih sprememb. Mojmir Ocvirk je pozval zbor, naj oblikuje manjšo skupino ljudi, strokovnjakov, ki bodo delovali v ustavni komisiji, pozval pa je tudi k oblikovanju skupščinske komisije za novo ustavo, s tako sestavo, da bo javnost lahko vplivala na njeno delo. Tudi Tone Peršak se je zavezal za to, da novoorganizirane zveze, združenja in organizacije dobijo svoje mesto v republiški ustavni komisiji. Po njegovem je potrebno tudi takoj razčistiti vprašanje prihodnosti Jugoslavije in mesta Slovenije v njej. Več razpravljavcev, med njimi tudi Rastko Močnik, se je zavezelo za uvedbo splošnopolitičnega (namesto sedanjega

druženopolitičnega) zbora v skupščini, obenem pa je Močnik menil, da je nujna demopolizacija SZDL, ki se kot tako imenovani predstavnik socialistične družbe pojavlja v brezštevilnih funkcijah. Kakšno državo hočejo, bi po mnenju Rastka Plohla (neodvisni sindikati v ustanavljanju) morali vprašati (z anketo) vse Jugoslovane, šele potem pa iti v spreminjanje ustav.

Zbor za ustavo je označil kot nadvse pomemben politični dogodek Dimitrij Rupel, udeleženci zbora pa naj bi predvsem podprli skupino, ki bo pripra-

Ustavni komisiji

Zbor za ustavo je včeraj imenoval peščensko komisijo, ki bo pripravljala ustavne amandmaje. V njej naj bi delali Ivan Kristan, Rastko Močnik, Tone Peršak, Marjan Pavčnik in Ignac Krivic.

Novo ustavo pa naj bi pripravljali tudi Tine Hribar, Ivan Kristan, Rajko Pirnat, Ivan Svetlik, Jože Mencinger, Andrej Magajna, Ivan Ribnikar, France Bučar in Jože Javoršek.

vljala lastne ustavne spremembe. Predlagal je celo, da bi razmišljali o nezaupnici sedanji ustavni komisiji, in se opredelil za neposredne volitve v družbenopolitični (še bolj splošni) zbor in za neposredne volitve predsednika oziroma predsedstva Slovenije. Za korenite spremembe republiške ustave — te naj zadevajo splošne človekove pravice in svoboščine, lastninski in politični pluralizem in federalizem — se je zavezal Ivan Kristan.

V imenu obstoječih zvez, slovenske partije in Socialistične zveze sta govorila Ciril Ribičič in Darja Lavtižar. Ribičič je kategorično zanimal kakršenkoli partijski monopol na tem področju. Lavtižarjeva pa je predlagala, naj v delovno skupino vstopijo tudi predstavniki večraj zborujočih zvez, združenj in organizacij. Udeleženci zbora so imenovali svoji komisiji, ki bosta pripravljali ustavne spremembe in z njimi nastopali v političnem prostoru:

Slavica Pičenko